

«En barndom for livet»

INNLEDNING

HVA ER EN FAMILIEBARNEHAGE?

Driften av en familiebarnehage er normalt lagt til private hjem med egne lokaler som brukes til barnehagens drift og hverdag. Det daglige arbeidet utføres av assistentene under ledelse og veiledning av førskolelærer en dag pr. uke. Familiebarnehager er mest utbredt og egner seg særlig for yngre barn, men kan også i noen tilfeller være et godt tilbud for større barn.

En familiebarnehage er:

- Et pedagogisk tilrettelagt omsorgstilbud i tilknytning til barnets nærmiljø.
- Et tilbud som gir mulighet for individuell omsorg og utvikling
- Et sted hvor barn i forskjellig alder vil stimulere hverandre
- Gode forutsetninger for et godt foreldresamarbeid

Årsplan

Årsplanen med progresjons plan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse. Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjons plan som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen. Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og de overordnede målene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjons plan i samarbeid med ansatte og foreldre.

KORT OM BARNEHAGEN

Røhagan familiebarnehage er en barnehage godkjent for de åtte barn mellom 10 mndr.-3 år. Våre åpningstider er kl. 08:15 – 16:30 mandag til fredag. Barnehagen holder til i lyse, rolige lokaler i underetasjen i en eid villa. Ute disponerer barnehagen inngjerdet hage. Barnehagen ligger i en blindvei med villabebyggelse på Røa. Barnehagens lokaler og uteområde ble førstegangsgodkjent av Oslo kommune, Vestre Aker bydel høsten 2007. Det er kort vei til Mærradalen, et turområde som barnehagen ofte besøker. Det er også kort vei til Røa senter med nærbutikker av alle slag. Herfra går det T-bane til byen, og flere busslinjer har stoppested på Røa. Blant disse er bussen til Sørkedalen, og dette gjør det enkelt for oss å besøke Bogstad gård. Her har vi en unik sjanse til å følge med på hva som skjer med norske husdyr året rundt. Samtidig kan vi brukeomgivelsene rundt gården til å gå på tur, osv. På Røa ligger det et bibliotek som det hender vi besøker. Noen ganger drar hele gruppen avsted, andre ganger tar vi bare med de eldste.

KOMMUNENS MÅL OG SATSINGER FOR OSLOBARNEHAGENE

- Oslos barnehagebarn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet
- Alle barn skal kunne norsk og være forberedt til skolestart
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og bidra til barnas språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vårt hovedfokus er at barna i våre barnehager skal føle trygghet og stabilitet som skapes gjennom gode rutiner og forutsigbarhet. Dette gir igjen barna et godt språkmiljø med vekt på lek og samvær med andre barn.

BARNEHAGENS MÅL OG SATSINGER

- Alle barn skal føle seg trygge.
- Alle barn og voksne skal føle tilhørighet.
- Alle barn skal få annerkjennelse og omsorg.
- Alle barn skal få forståelse for at egne handlinger kan ha følelsesmessige konsekvenser for andre.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

Gjennom observasjoner, deltakelse i lek og felles aktiviteter jobber vi for at barnehagen skal være et trygt sted for felleskap og vennskap. I samhandling med barna overfører vi dem verdier og kultur. Vi gir rom for barns kreativitet og fantasi. Vi jobber med å la barna få «prøve selv» og gjennom dette oppleve mestringsglede. Personalet er til stede for å veilede barna i samspill for å bygge opp deres empati, prososial adferd, selvkontroll, selvfølelse og selvhevdelse. Vi bruker ulike metoder for å jobbe med å fremme empati, prososial adferd og følelser; bildebøker, fortellinger, dramatisering og veiledning i konflikter. Personalet bidrar til at barn opptre i et inkluderende fellesskap.

Språk

Vi ønsker å forstå hvert enkelt barns uttrykksformer. I samhandling med barna skal vi arbeide mot at de får utvidet sitt språklige repertoar, og oppleve gleden ved å delta i kommunikasjon verbalt og non-verbalt. I vårt arbeid med språk bruker vi det vi har rundt oss, både i og utenfor barnehagen. Vi bruker konkreter i vårt arbeid med språk. Om barna navngir en ting feil retter vi ikke på det, vi sier bare hva det egentlig heter. Personalet har samlingstunder og forteller eventyr for barna.

Lek

Vi respekterer leken ved å gi den plass og tid. Vi skaper opplevelser og inntrykk som videreutvikler leken. Vi veileder barna der de synes det er vanskelig å komme inn i leken. Ved at vi som voksne deltar aktivt i leken, skaper vi et bedre grunnlag for å inkludere alle barna i leken.

MÅL FRA LOV OM BARNEHAGER OG RAMMEPLAN

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi vil være gode rollemodeller for barna
- Vi ser barn som kompetente og vi fremhever de gode egenskapene hos barna
- Vi er i gjensidig samspill med barna
- Som familiebarnehage jobber vi med og gjøre overgangen fra barnas hjem og til barnehagen så trygg som mulig

BARNES MEDVIRKNING

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov. Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Våre tiltak

- Barn skal få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- Barn skal delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
- Barn skal kunne påvirke virksomheten ved at deres synspunkter tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.
- Vi gir barn mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens felles liv ved at de er med på å forme dagen sin.

TILVENNING

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. Se «Oslostandard for tilvenning i barnehagen».

Våre tiltak

- Du får tidlig og god informasjon om oppstarten.
- Du får tilbud om å besøke barnehagen på forhånd om du ønsker det.
- Du får tilbud om en oppstartsamtale.
- Personalet er interessert i - og bruker tid på å bli kjent med ditt barn.
- Personalet tilpasser rutiner og organiserer tid og rom etter ditt barns behov.
- Personalet er sensitive mot ditt barns behov og gir barnet den støtten det trenger
- Personalet er imøtekommende.
- Personalet sørger for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Personalet snakker med deg underveis om hvordan det går og hvordan barnet ditt har det

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi er omsorgsfulle og imøtekommende
- Vi engasjerer oss i barnet deres.
- Vi har foreldresamtale og foreldremøte
- Vi gir tilbakemeldinger om barnet dag i barnehagen.
- Generell dagsrapport og praktisk informasjon
- At barna får det pedagogiske tilsynet de har krav på

Foreldremøter

Barnehagen innkaller til foreldremøte minst en gang i året. Møtet blir holdt i september/oktober og vil omhandle hverdagen med tilvenning i barnehagen, årsplan og valg av foreldrerepresentant. Tilstede er alle foreldre og alle personale.

Foreldreråd

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal barnehagen ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Barnehagens foreldreråd består av alle foreldrene med barn i barnehagen. Foreldrerådsmøtet skjer i forbindelse med foreldremøtet om høsten. Foreldrerådet skal ivareta og fremme barnas og foreldrenes interesser. Det er vanlig med minst ett møte i året.

Samarbeiderutvalget

Samarbeidsutvalget (SU) består av valgte representanter til barnehagens styre. Foreldrerådet velger en representant og en vararepresentant fra foreldrene. Eier og en assistent representerer barnehagen. Alle møter med likt antall, maksimum to fra hver gruppe. SU skal bl.a. bidra til utforming av årsplanene i barnehagen og medvirke til et godt samarbeide mellom hjemmene og barnehagen. SU møtes min. 2 ganger pr år, utover dette ved behov.

FYSISK MILJØ SOM FREMMER ALLE BARNAS UTVIKLING

- Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi bruker ute området og nærmiljøet aktivt.
- Vi bruker ulike leker og utstyr som barnehagen har til å fremme ny opplevelse og glede.
- Vi videreutvikler det fysiske miljøet inne i barnehagen med fokus på større fysisk aktivitet og trivsel.

INKLUDERENDE FELLESSKAP MED Plass TIL DET ENKELTE BARN

- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Hvert enkelt barn skal oppleve at de er viktig for fellesskapet og oppleve stolthet over egen identitet.
- Vi møter barna med varme, respekt og toleranse.
- De voksne er en støtte for barna slik at alle får gode opplevelser/erfaringer av å mestre lek og samspill med andre barn.
- Vi snakke og likheter og forskjeller. Det at vi er ulike innebærer at vi har ulike behov. Når vi snakker, forklarer og undrer oss sammen, får barna kunnskap og forståelse.
- Vi bruker bøker og bilder for å synliggjøre mangfoldet.

SOSIAL KOMPETANSE

- Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Gi barna felles opplevelser og erfaringer som vi kan bygge videre på, felles glede
- Legge til rette for gode situasjoner med fokus på empati, vennskap og inkludering; bl. annet gjennom opplegget "Det er mitt valg"(metodisk opplegg for sosial kompetanse)
- Være inkluderende voksne som fremmer likeverd og gir mangfoldet plass i barnehagen
- Legge til rette for gode vennskspsrelasjoner

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Se «Oslostandard for systematisk oppfølging av barns språkutvikling».

Våre tiltak

- Bruke språkstimulerende verktøy systematisk - snakkepakken, Språksprell eller Tall.
- Legg daglig til rette for aktiviteter som vektlegger kommunikasjon (spill, regel- og sangleker)
- Gjør bruk av bilder for å visualisere.
- Les for barna daglig. Tilpass bøker etter alder, og snakk om boken underveis og i etterkant.
- Hyppig bruk av spørreordene: hvem, hva, hvor, hvorfor og hvordan er med på å styrke leseforståelsen.
- Bruk rim og regler aktivt. I samlinger, rundt måltider, hvilestund osv.
- Sett ord på alt i hverdagen sammen med barna, og oppfordre dem til å gjøre det samme. Bruk gjerne dagsplanen til å visualisere dette.
- Bruk ord og begreper

SAMARBEID OG SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

- Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole og eventuelt aktivitetsskole.

Alle kommunale barnehager og skoler skal følger *Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole*. Et informasjonsskjema om barnetsendes skolen før skolestart gitt foreldrenes samtykke.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Barnehagen vektlegger læring om det å vente på tur.
- Barnehagen vektlegger læring om å kunne dele.
- Barnehagen vektlegger læring om å vise omsorg.
- Barnehagen legger til rette for at alle barn skal kunne utvikle nære vennsksrelasjoner
- Personalet deltar aktivt i leken og fremstår som gode rollemodeller.

DIGITAL PRAKSIS

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak

- Barnehagen skal legge til rette for digital praksis som skal bidra til barns lek, kreativitet og læring.
- Barnehagen skal bruke digitale verktøy som skal støtte barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.
- Personalet skal være aktive sammen med barna ved bruke av digital verktøy.
- Barnehagen skal bruke digital verktøy med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte.
- Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

OMSORG

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre.

I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Se Oslostandard for samarbeid mellom helsestasjon, barnehage og barneverntjenesten.

Våre tiltak

- Erfarer et godt omsorgsmiljø hvor voksne og barn vil dem vel
- Opplever livsglede og tilhørighet til et fellesskap
- Erfarer at de selv kan bidra til egen og andres omsorg, glede og trivsel
- Å sørge for at personalet reflekterer over hva som kjennetegner et godt psykososialt og helsefremmende miljø og følger dette opp i det pedagogiske arbeidet
- Hele personalet skal møte alle barna med åpenhet, varme og interesse og samtidig støtte dem i deres utvikling av empati og omsorgsevne.
- Drøfte og vurdere egen omsorgspraksis og sammen utvikle barnehagens omsorgspraksis

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Våre tiltak

- I barnehagen skal barn å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Voksne sammen med barna skal stille etiske spørsmål rundt miljøutfordringer lokalt og globalt, solidaritet, fattigdom, og likeverd.
- Barna skal lære å ta ansvar for felles fremtid og en bærekraftig utvikling.
- Barna skal påvirke og medvirke.
- Lære å forstå sammenhenger i naturen
- Oppdage mangfoldet i naturen, samle inn, observere.
- Være i naturen, naturoplevelser, undre seg.

LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Våre tiltak

- Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.
- Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.
- Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.
- Barnet skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
- Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.
- Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling
- Måltider og matlaging skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

- Barnehagens pedagogisk virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
- Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier.
- Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- I Veksthusfløtten familiebarnehage har vi planer for pedagogisk planlegging, dokumentasjon og vurdering. Barnehagens progresjonsplan legger de overordnede føringene for hvordan vi skal utføre dette arbeidet.
- Når vi legger planer tar vi utgangspunkt i den pedagogiske dokumentasjonen, samtaler med barna og ved å være lydhøre og oppmerksomme på barnas opplevelser og interesser. Innspill og tilbakemeldinger fra foreldresamtaler, foreldremøter, SU, årlig brukerundersøkelse og egenvurderinger inkluderes i planleggingen av det pedagogiske innhold.
- Vi arbeider i et team som utfyller hverandre og som vil at veksthusfløtten familiebarnehage skal være et godt sted å være for små og store.
- Samarbeidskulturen preges av respekt, åpenhet, humor og vilje til å gjøre en god jobb.

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

BARNEHAGENS INNHOLD/FAGOMRÅDER

Rammeplanen beskriver 7 fagområder. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Barnehagene skal i løpet av barnehageåret gi barna erfaringer fra disse områdene:

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknikk
5. Etikk, religion og filosofi
6. Nærmiljø og samfunn
7. Antall, rom og form

Som en del av årsplanen skal barnehagen ha en progresjonsplan for de syv fagområdene. Planen viser hvordan barnehagen jobber for å bidra til utvikling og progresjon innenfor fagområdene. Temaene skal ytterligere synliggjøres og konkretiseres i barnehagens periodeplaner.

Våre tiltak

FAGOMRÅDENE	1-2 år	2-3 år
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke språk aktivt. Både verbalt og nonverbalt • Bruk av sanger, rim og regler • Bruk av pekebøker • Navngi ting vi har rundt oss til enhver tid 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke språket aktivt. • Bruk av sanger, rim og regler. • Lese eventyr • Lære sin bokstav
KROPP BEVEGELSE HELSE	<ul style="list-style-type: none"> • Bli bevisst på egen kropp • Lære navn på ulike kroppsdelar • Spise og drikk selv • Få utfordringer inne og ute i forhold til motorisk utvikling • Vaske hender før mat • - Bevegelsessanger 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsessanger • Grovmotorisk lek (hoppe, løpe o.l.) • Finmotoriske utfordringer (pusle, lime, klippe o.l.) • Kle av, og etter hvert på seg • - Lære hygiene før og etter mat
KUNST KULTUR KREATIVITET	<ul style="list-style-type: none"> • Maling med hender og pensler • Opplive tradisjoner • Markering av bursdag • Bruk av sanger, rim og regler • - Opplive forskjellig musikk 	<ul style="list-style-type: none"> • Maling med klinkekuler, trykkmaling, male snøen • - Bruk av sanger, rim, regler og eventyr • Lage bilder utfra ting man finner ute i naturen • - Bli kjent med ulike kulturer representert i barnegruppen
NATUR MILJØ TEKNIKK	<ul style="list-style-type: none"> • Opplive utelek i alle typer vær • Opplive natur • - Lære om dyr. Hva de sier, hva de heter, hva de spiser osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leke ute i allslags vær • Lære om ulike klær til ulikt vær • Lære om dyr. Hvor de lever, hva vi får av dem osv. • - Lære om årstider
ETIKK RELIGION FILOSOFI	<ul style="list-style-type: none"> • Erfare omsorg • Turtaking. Mitt, ditt • - Erfare empati 	<ul style="list-style-type: none"> • Utøve omsorg • Ta vare på de andre, spesielt de som er mindre • Lære om empati • Turtaking. Mitt, ditt og vårt • - Bli kjent med ulike tradisjoner representert i barnegruppen

FAGOMRÅDENE	1-2 år	2-3 år
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke språk aktivt. Både verbalt og nonverbalt • Bruk av sanger, rim og regler • Bruk av pekebøker • Navngi ting vi har rundt oss til enhver tid 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke språket aktivt. • Bruk av sanger, rim og regler. • Lese eventyr • Lære sin bokstav
KROPP BEVEGELSE HELSE	<ul style="list-style-type: none"> • Bli bevisst på egen kropp • Lære navn på ulike kroppsdeler • Spise og drikke selv • Få utfordringer inne og ute i forhold til motorisk utvikling • Vaske hender før mat • - Bevegelsessanger 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsessanger • Grovmotorisk lek (hoppe, løpe o.l.) • Finmotoriske utfordringer (pusle, lime, klippe o.l.) • Kle av, og etter hvert på seg • - Lære hygiene før og etter mat
KUNST KULTUR KREATIVITET	<ul style="list-style-type: none"> • Maling med hender og pensler • Opplive tradisjoner • Markering av bursdag • Bruk av sanger, rim og regler • - Opplive forskjellig musikk 	<ul style="list-style-type: none"> • Maling med klinkekuler, trykkmalning, male snøen • - Bruk av sanger, rim, regler og eventyr • Lage bilder utfra ting man finner ute i naturen • - Bli kjent med ulike kulturer representert i barnegruppen
NATUR MILJØ TEKNIKK	<ul style="list-style-type: none"> • Opplive utelek i alle typer vær • Opplive natur • - Lære om dyr. Hva de sier, hva de heter, hva de spiser osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leke ute i allslags vær • Lære om ulike klær til ulikt vær • Lære om dyr. Hvor de lever, hva vi får av dem osv. • - Lære om årstider
NÆRMILJØ SAMFUNN	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med barnehagens inne- og uteområde • Turer i nærmiljøet • Handling av varer på den lokale butikken • - Bli kjent med de andre barna i barnegruppen 	<ul style="list-style-type: none"> • Skape en følelse av tilhørighet. Fra «meg» og «deg» til «oss» • Erfare og ta del i tradisjoner • Bruk av barnehagens nærområde. Lekeplasser, besøke andre hjem o.l. • - Ha innflytelse på hvor vi skal gå på tur
ANTALL FORM ROM	<ul style="list-style-type: none"> • Erfare ulike former. Baller, klosser osv. • Erfare ulike størrelser. Liten, stor, tung, lett • Erfare konsistenser • Lære hva som er å ligge, stå, over, under • - Introdusert for telling 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv bruk av tall og telling • Se forskjell på ulike former • Snakke om hva som er over, under, tung, lett, liten, stor • Pusle puslespill • - Klippe med barnesakser

KALENDER Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året.	
NÅR	HVA
AUGUST	
SEPTEMBER	
OKTOBER	pysjamas fest
NOVEMBER	15.november foreldremøte Årsplan
DESEMBER	13 desember, lucia med foreldrene
JANUAR	Foreldresamtaler , planleggingsdag
FEBRUAR	Karneval,
MARS/April	Påskeforbredelser , påskefrokost med foreldrene
MAI	17 mai feiring / brannvern uke
JUNI	Sommerfest
August 2019	Nytt barnehage år/ tilvenning
September	Planleggingsdag
Oktober	Høst fest
November	Foreldremøte / Brannvern uke
Desember	Jul og nissefest

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Sima Haghelahi - Pados

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg den: dato:_____.

